

det var Samvittighedens Stemme, der hviskede til mig. Jeg er meget glad, hver Gang den hvisker til mig; saa føler jeg mig overbevist om, at jeg er paa rette Vej. Derimod forekommer det mig, at det ærede Medlem er paa en mindre rigtig Vej, naar han taler om, at det store Skridt, det, der skulde batte noget i Øjeblikket, var Ekspropriation. Det er Luft og Vejr det hele. Det betyder ikke en Dojt i Øjeblikket. Der er Jord nok tilovers, Staten selv har fuldt op af Jord gennem Loven om Len og Stamhuse, gennem Præstegaardene og Domænerne i Sønderjylland. Navnlig i Jylland er jeg tilbøjelig til at tro, at der vil blive mere end nok af Udbud i den Tid, der kommer.

Det ærede 12te Medlem for 6te Kreds (Gunnar Fog-Petersen) hævdede, at den Omstændighed, at der var visse Udbud nu, dog ikke var nok til, at man kunde afvise Tanken om Ekspropriation, og det ærede Medlem ønskede at gøre gældende, at der i Virkeligheden ingen Forskel var paa hans og mit Standpunkt, idet jeg havde sagt, at hvis det virkelig skulde vise sig, at der stod kvalificerede Folk og ønskede at faa fat i Jord, medens der ikke var Spor af Tilbud af Jord, maatte vi tage Spørgsmaalet op til Overvejelse. Ja, saa maatte man tage det op til Overvejelse, men saa skal det ikke ske paa den Maade, der er foreslaaet i det omtalte Lovforslag, der egentlig forekommer mig at være saa daarligt gennemtænkt og saa lidt overvejet, at de ærede Partier, der har stillet det, meget daarligt kan være det bekendt. De foreslaar i al Almindelighed, at naar det skønnes paakrævet i den paagældende Egn — hvem der skal skønne, er ikke nærmere præciseret — skal man kunne tage Jorden, og tage den ikke efter Grundlovens Bestemmelser til Dagens Pris, saaledes at vedkommende dog kan være i Stand til at erhverve en anden Ejendom, men til Ejendomsskyldvurderingen; den, der er fastsat efter ganske andre Hensyn. Et saadant Forslag vilde bringe den Usikkerhed, som for alt ikke maa komme ind i et Landbrug af saa intensiv Art som det danske. Jeg kan forsikre det ærede Medlem om, at skulde den Situation indtræde, som jeg her taler om, og som der ikke er den mindste Udsigt til i Øjeblikket — det er saa langt fra, at der desværre snarere er Udsigt til det modsatte — vil jeg, som jeg udtalte, tage Spørgsmaalet om Ekspropriation op til Overvejelse; men jeg vil ikke gaa med til at vedtage en almindelig Ekspropriationslov, der sætter alle de paagældende Landbrug ud i det uvisse, og at vedtage en saa uretfærdig Lov som den at sætte Ejendoms-

skyldvurderingen, der har sit bestemte Formaai og sine store Fejl, som Maalestok for Jordens Værdi.

Maa jeg have Lov til at gøre de ærede Medlemmer, som nu tror, at det hele ligger i Ekspropriationen, opmærksom paa, at det er dog saaledes, at Danmark er det Land i Europa, der med Hensyn til Udstykning til *selvstændige* Husmandsbrug er længst fremme. Et Land som Belgien har vel flere Brug paa Landet, men det er ikke selvstændige Brug, der er i Stand til at ernære Familien, og det var det; vi var enige om, det skulde være. Denne Udvikling er foregaaet paa et fuldkommen frit Grundlag. Det er det private Initiativ, som de Herrer har saa lidt tilovers for, der har gennemført det. Det er Faderen, der har delt sin Ejendom og ladet 3—4 Sønner komme til, eller han har købt Jord og bygget til sine Børn. Det er foregaaet paa denne ganske naturlige Maade, og netop fordi der var Ejendomsret til Jorden. Denne Udvikling vilde aldrig kunne foregaa i et Land, hvor Jorden var forpagtet eller fæstet, enten det saa var Privat- eller Statsfæste. Der er noget dær, som jeg tror, de Herrer helst skulde overveje.

Naar det ærede 12te Medlem for 6te Kreds nu begyndte at tale om Arbejdsløshed, og hvilken Ulykke der kunde forestaa i saa Henseende, og mente deri at finde et Argument for, at vi skulde indføre Ekspropriation, saa forekommer det mig, at vi her netop har et Eksempel paa, hvor uvirkelige, uklare og taagede det ærede Medlems Forestillinger er. Det kan dog ikke være det ærede Medlems Mening, at Løsningen af dette Spørgsmaal skulde ligge i, at vi tog fat paa at bygge selvstændige Husmandsbrug til hver Familie, der blev arbejdsløs. Jeg tror, at det ærede Medlem ikke har gjort sig rigtig klart, hvad det er for et Spørgsmaal, der foreligger, for ad den Vej finder man ikke Løsningen.

Det ærede 2det Medlem for 5te Kreds (Jensen [Aale]) bliver ved med at forsikre, at han ingen Betænelighed vilde nære ved at sidde i et Nævn, som skulde udpege de Ejendomme, der skulde eksproprieres. Jeg har dog stadig den Tro til det ærede Medlem, at han ikke er nær saa slem, som han her fremstiller sig.

Gunnar Fog-Petersen: Nej, det er ikke min Mening, at man skal bygge Huse til alle de arbejdsløse for Øjeblikket og skaffe dem Jord ved Ekspropriation — det har jeg heller ikke sagt. Men jeg pegede paa den nuværende Arbejdsløshed som noget, der muligvis kunde blive permanent og vare i